

# YAŞLILARDA ORTOPEDİK VE ROMATOLOJİK SORUNLAR

**2. Baskı**

**Editör**

Murat KORKMAZ

**Yardımcı Editörler**

Ahmet Şükrü SOLAK  
Serhat DURUSOY  
Gökçen AYDIN AKBUĞA

© Copyright 2020

*Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.*

**ISBN**

978-625-770-744-2

**Sayfa ve Kapak Tasarımı**

Akademisyen Dizgi Ünitesi

**Kitap Adı**

Yaşlılarda Ortopedik ve Romatolojik Sorunlar

**Yayıncı Sertifika No**

47518

**Editör**

Murat KORKMAZ

**Baskı ve Cilt**

Vadi Matbaacılık

**Yayın Koordinatörü**

Yasin Dilmen

**Bisac Code**

MED065000

**DOI**

10.37609/akya.1732

## UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

*Akademisyen Kitabevi*, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

## GENEL DAĞITIM

**Akademisyen Kitabevi A.Ş.**

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

[www.akademisyen.com](http://www.akademisyen.com)

# ÖNSÖZ

Romatolojik ve Ortopedik sorunlar, özellikle yaşlılıkta çok görülen ve ayrı incelenmesi gereken bir konudur. Kitap, Geriatri Bilimine gönül vermiş tüm insanların içerisinde bir şeyler bulabileceği ve yeni şeyler öğrenebileceği temel ve eğitici bilgiler içermektedir. Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalının büyük gayretleri ile hazırlanmıştır. Kitabın yazılmasında, hazırlanmasında, dizaynında ve basımında bizlerden alaka ve ilgisini esirgemeyen tüm öğretim görevlilerimize, öğrencilerimize, Effe gruba, dostlarıma, arkadaşlarıma ve aile fertlerime teşekkür ederim.

Saygılarımla.

**Murat KORKMAZ**

**22.11.2020**



*Emeklerini Esirgemeyen Babama, Anneme, Hocalarıma,  
Eşime ve Çocuklarıma Minnet ve Şükranlarımla*

# YAZARLAR

**Op. Dr. Bünyamin Arı**

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kütahya Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0001-7638-7932

**Dr. Öğr. Üyesi Esin Avşar**

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dahiliye AD  
ORCID iD: 0000-0002-7584-2232

**Dr. Öğr. Üyesi Gökcen Aydın Akbuğa**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD  
ORCID iD: 0000-0003-3839-7317

**Doç. Dr. Özlem Balbaloğlu**

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon AD  
ORCID iD: 0000-0003-2813-3406

**Öğr. Gör. Betül Başar Kara**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü  
ORCID iD: 0000-0002-3362-7331

**Öğr. Gör. Seda Gündüz Başcıl**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Yaşlı Bakım Bölümü  
ORCID iD: 0000-0003-2368-9827

**Op. Dr. Ali Boz**

Ardahan Devlet Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Bölümü  
ORCID iD: 0000-0003-3844-7791

**Dr. Melikşah Bulut**

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0002-9426-7683

**Dr. Öğr. Üyesi Zübeyir Cebeci**

Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD  
ORCID iD: 0000-0001-7862-4268

**Op. Dr. Mehmet Emin Dada**

Kilis Devlet Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Bölümü  
ORCID iD: 0000-0002-2701-482x

**Dr. Öğr. Üyesi Serhat Durusoy**

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0003-4337-7740

**Öğr. Gör. Derya ESENKAYA**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi  
Hizmetler ve Teknikler Bölümü  
ORCID iD: 0000-0002-9865-2036

**Prof. Dr. Ahmet Kapukaya**

Adana Eğitim Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0003-0623-0408

**Dr. Enes Erdi Kapukaya**

Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0003-4681-2859

**Op. Dr. Sercan Karadeniz**

Giresun Bulancak Devlet Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Bölümü  
ORCID iD: 0000-0003-2802-4816

**Dr. Öğr. Üyesi Seyran Kılınc**

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0003-0144-0916

**Doç. Dr. Murat Korkmaz**

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0002-5920-0280

**Dr. Merve Çağla Korkmaz**

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakóltesi, Dahiliye AD  
ORCID iD: 0000-0003-2861-8710

**Öğr.Gör. Sevinç Meşe**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi  
Hizmetler ve Teknikler Bölümü  
ORCID iD: 0000-0003-4635-9169

**Op. Dr. Hacı Ali Olçar**

Yozgat Şehir Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Bölümü  
ORCID iD: 0000-0002-3097-3677

**Dr. Öğr. Üyesi Kerim Öner**

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakóltesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0001-8415-1057

**Op. Dr. Süleyman Kaan Öner**

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kütahya Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma  
Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0002-4330-582

**Dr. Osman Muhammed Özbay**

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakóltesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0002-8024-857x

**Uz. Dr. Tuğçe Pasin**

İstanbul Eğitim Araştırma Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon AD  
ORCID iD: 0000-0002-8814-2921

**Doç Dr. Özhan Pazarıcı**

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakóltesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0002-2345-0826

**Öğr. Gör. Ebru Sarı**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Yaşlı Bakım  
Bölümü  
ORCID iD: 0000-0001-7337-4853

**Dr. Muhammed Sarıkaya**

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0002-7814-1562

**Prof. Dr. Ahmet Şükrü Solak**

Ankara Şehir Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Bölümü  
ORCID iD: 0000-0003-0063-7522

**Dr. Öğr. Üyesi Yeliz Sürme**

Kayseri Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü,  
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD  
ORCID iD: 0000-0002-0851-0254

**Öğr. Gör. Nursel Üstündağ Öcal**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Yaşlı Bakım  
Bölümü  
ORCID iD: 0000-0002-4951-0613

**Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Yalvaç**

Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Anestezi ve  
Reanimasyon AD  
ORCID iD: 0000-0002-4342-4597

**Dr. Öğr. Üyesi Furkan Yapıcı**

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji AD  
ORCID iD: 0000-0025-3494-580

**Öğr. Gör. Dilek Yıldırım Gürkan**

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Yaşlı Bakım  
Bölümü  
ORCID iD: 0000-0001-8967-7939



# İÇİNDEKİLER

<b>Kısım 1</b>	<b>Yaşlılarda Kas İskelet Sisteminde Meydana Gelen Değişiklikler Kas İskelet Sistemi</b>	
1. Bölüm	Yaşlılarda Kas İskelet Sisteminde Meydana Gelen Değişiklikler .... <i>Dilek Yıldırım Gürkan</i>	1
<b>Kısım 2</b>	<b>Metabolik Kemik Hastalıkları</b>	
2. Bölüm	Osteoporoz..... <i>Ebru Sarı</i>	15
3. Bölüm	Paget Hastalığı..... <i>Yeliz Sürme</i>	37
4. Bölüm	Osteomalazi ..... <i>Merve Çağla Korkmaz</i> <i>Esin Avşar</i>	45
<b>Kısım 3</b>	<b>İnflamatuvar Romatolojik Hastalıklar</b>	
5. Bölüm	Romatoid Artrit ..... <i>Dilek Yıldırım Gürkan</i>	53
6. Bölüm	Ankilozan Spondilit..... <i>Özlem Balbaloğlu</i>	79
<b>Kısım 4</b>	<b>Vaskülitler</b>	
7. Bölüm	Polimyaljia Romatika ..... <i>Merve Çağla Korkmaz</i> <i>Esin Avşar</i>	89
8. Bölüm	Dev Hücreli Arterit ..... <i>Sercan Karadeniz</i>	95

**Kısım 5 Kristal Artropatiler**

9. Bölüm Gut ..... 103  
*Mehmet Emin Dada*

10. Bölüm Psdogut ..... 113  
*Mehmet Emin Dada*

**Kısım 6 Yumuşak Doku Romatizmaları ve Diğer Hastalıklar**

11. Bölüm Fibromyalji ..... 119  
*Nursel stndağ cal*

12. Bölüm Bel Ağrılarını..... 131  
*Seda Gündüz Başıl*

13. Bölüm Boyun Ağrılarını..... 143  
*Seda Gündüz Başıl*

**Kısım 7 Osteoartritler**

14. Bölüm Osteoartrit ..... 153  
*Seyran Kılınç*

15. Bölüm st Ekstremitte Osteoartritleri ..... 163  
*Bünyamin Arı*  
*Murat Korkmaz*

16 Bölüm Koksartroz ..... 179  
*Tuğçe Pasin*  
*Murat Korkmaz*

17. Bölüm Gonartroz ..... 189  
*Seyran Kılınç*

18. Bölüm Alt Ekstremitte Osteoartritleri ..... 199  
*Süleyman Kaan ner*  
*Bünyamin Arı*

**Kısım 8 Kırıklar**

19. Bölüm Genel Bilgiler ..... 213  
*zhan Pazarcı*  
*Murat Korkmaz*

20. Bölüm st Ekstremitte Kırıkları..... 221  
*zhan Pazarcı*

21. Bölüm	Alt Ekstremitte Kırıkları.....	229
	<i>Furkan Yapıcı</i>	
<b>Kısım 9 Kemik ve Eklem İnfeksiyonları</b>		
22. Bölüm	Osteomyelit.....	245
	<i>Serhat Durusoy</i>	
23. Bölüm	Septik Artrit.....	253
	<i>Kerim Öner</i>	
<b>Kısım 10 Geriatrik Ayak Sorunları</b>		
24. Bölüm	Diyabetik Ayak.....	261
	<i>Melikşah Bulut</i> <i>Murat Korkmaz</i>	
25. Bölüm	Halluks Valgus .....	273
	<i>Ali Boz</i> <i>Murat Korkmaz</i>	
26. Bölüm	Diğer Ayak Sorunları.....	283
	<i>Betül Başar Kara</i>	
<b>Kısım 11 Geriatrik El Bilek ve El Sorunları</b>		
27. Bölüm	Karpal Tünel Sendromu .....	293
	<i>Osman Muhammed Özbay</i> <i>Murat Korkmaz</i>	
28. Bölüm	Tenosynovitler ve Diğer Sorunlar .....	297
	<i>Muhammed Sarıkaya</i> <i>Murat Korkmaz</i>	
<b>Kısım 12 Yaşlılarda Tümörlere Yaklaşım</b>		
29. Bölüm	Kemik ve Yumuşak Doku Tümörleri .....	307
	<i>Enes Erdi Kapukaya</i> <i>Ahmet Kapukaya</i>	
<b>Kısım 13 Geriatrik Hastalarda Operatif Yaklaşım</b>		
30. Bölüm	Yaşlı Hastalarda Preoperatif Hazırlık .....	323
	<i>Derya Esenkaya</i>	
31. Bölüm	Yaşlı Hastalarda Postoperatif Bakım .....	345
	<i>Gökçen Aydın Akbuğa</i>	

32. Bölüm Postoperatif Yoğun Bakım Desteği ..... 355  
*Mehmet Yalvaç*  
*Zübeyir Cebeci*
33. Bölüm Yaşlılarda Postoperatif Taburculuk Eğitimi ..... 361  
*Sevinç Meşe*
34. Bölüm Yaşlı Hastada Kırık Sonrası Rehabilitasyon..... 371  
*Hacı Ali Olçar*